

Zaldibarko zabortegiaren inguruko uren kalitatearen jarraipen-txostena

2020/09/08

Aurkibidea

Zaldibareko zabortejiaren inguruko uren kalitatearen jarraipen-txostena.

2020ko irailaren 8a.

1. Laginak hartzea.....	3
2. Analisisien emaitzak	12
3. Analisisien emaitzen interpretazioa eta ondorioak.....	14
4. Oharrak.....	15

1. Laginak hartzea

Zaldibarko zabortegiko urak zaintzeko plan eguneratua ezarritakoarekin bat etorriz (*Verter Recycling 2002 S.L.*)¹, jarraian zehazten den laginak hartzeko programa egin da:

1.1. EGUNERO HARTUTAKO LAGINEN ZERRENDA

Otsailaren 7tik abuztuaren 3ra arte, lagin hauek jaso dira:

- **2020ko otsailaren 07an**

Laginareen hartze-puntua	Laginareen identifikazioa	Ordua
1	Aixola erreka, zabortegitik ibaian gora	12:00
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	13:10
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	14:15

- **2020ko otsailaren 08an**

Laginareen hartze-puntua	Laginareen identifikazioa	Ordua
4	Ego 1	12:45
4'	Ego 2	13:30

- **2020ko otsailaren 9an**

Laginareen hartze-puntua	Laginareen identifikazioa	Ordua
4	Ego 1	10:45
4'	Ego 2	11:30

- **2020ko otsailaren 10ean**

Laginareen hartze-puntua	Laginareen identifikazioa	Ordua
1	Aixola erreka, zabortegitik ibaian gora	10:30
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	11:15
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	12:00
4	Ego 1	12:45
5	Ibur	13:30

¹ Hemen eskuragarri:

https://www.uragentzia.euskadi.eus/contenidos/informacion/seguimiento_ultimos_informes/eu_def/adjuntos/Zaldibar-zabortegearen-inguruko-uren-jarraipen-plan-eguneratua-2020.09.03.pdf

- **2020ko otsailaren 11n**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua
1	Aixola erreka, zabortegitik ibaian gora	09:45
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	10:30
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	11:00
4	Ego 1	12:15
5	Ibur	11:45

- **2020ko otsailaren 12an**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua
1	Aixola erreka, zabortegitik ibaian gora	09:45
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	10:15
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	10:45
4	Ego 1	12:45
5	Ibur	11:30

- **2020ko otsailaren 13tik 19ra.**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (02/13)	Ordua (02/14)	Ordua (02/15)	Ordua (02/16)	Ordua (02/17)	Ordua (02/18)	Ordua (02/19)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	09:30	09:45	09:30	10:00	09:30	09:30	10:00
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	10:00	10:15	10:00	11:00	10:30	10:15	10:45
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	11:15	11:00	11:15	12:00	11:30	11:00	13:00
4	Ego 1	12:15	12:00	12:15	13:00	12:15	11:45	12:15
5	Ibur	11:45	11:30	11:45	12:30	12:00	11:25	11:45
6	Eitzagaetxebarria	10:15		13:15	10:30	10:00	10:00	10:15
7	Ibarbidearen drainaren parean	13:00	10:20	10:30	11:30	10:45	10:25	11:00

- 2020ko otsailaren 20a.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	09:00
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	11:30
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian beheara	10:15
4	Ego 1	10:30
5	Ibur	10:45
6	Eitzagaetxebarria	09:30
7	Ibarbidearen drainaren parean	11:15
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	12:15

- 2020ko otsailaren 21etik 26ra.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (02/21)	Ordua (02/22)	Ordua (02/23)	Ordua (02/24)	Ordua (02/25)	Ordua (02/26)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	08:35	10:05	11:20	12:25	11:05	13:40
2/7	Zabortegiko ibarbidearen draina	12:25	12:30	13:25	12:55	11:45	14:50
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian beheara	09:40	11:40	12:55	11:30	10:15	11:20
4	Ego 1	11:55	11:25	12:35	10:55	09:50	10:35
5	Ibur	11:35	11:00	12:15	10:30	09:25	09:55
6	Eitzagaetxebarria	08:55	09:35	10:50	12:10	10:50	13:00
8	Bekoerreka erreka	12:10	10:25	11:45	12:45	11:20	14:00
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	09:15	12:00	13:05	11:40	10:30	12:30

- 2020ko otsailaren 27a.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	13:00
2/7	Zabortegiko ibarbidearen draina	13:50
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian beheara	11:30
4	Ego 1	10:10
5	Ibur	09:30
6	Eitzagaetxebarria	12:40
8	Bekoerreka erreka	13:30
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	11:45
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina	12:00

- 2020ko otsailaren 28tik martxoaren 4ra.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (02/28)	Ordua (02/29)	Ordua (03/01)	Ordua (03/02)	Ordua (03/03)	Ordua (03/04)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	11:10	12:15	13:10	14:00	11:50	12:30
3	Beko-Aixola zabortegirik ibaian behera	09:40	10:30	11:45	11:30	10:15	11:00
3B	Aixola, ibar-drainaren aurretik	12:00					
4	Ego 1	12:20	10:00	11:25	10:30	09:55	10:00
5	Ibur	12:00	12:30	11:00	10:10	09:40	09:45
6	Eitzagaetxebarria	10:50	12:00	12:50	13:30	11:40	12:00
8	Bekoerreka erreka	11:25	12:30	13:25	14:15	12:10	13:00
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	10:00	10:40	11:55	12:15	10:45	11:15
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina	10:30	11:30	12:25	12:40	11:00	11:30
12	Lixibiatuen putzua	13:00	13:30	10:30	15:00	12:45	13:30

- 2020ko martxoaren 5tik 12ra.

Laginaren hartze-	Laginaren identifikazioa	Ordua (03.05)	Ordua (03.06)	Ordua (03.07)	Ordua (03.08)	Ordua (03.09)	Ordua (03.10)	Ordua (03.11)	Ordua (03.12)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	11:10	09:05			12:30			
3	Beko-Aixola aguas abajo	09:50	10:50	10:45	11:30	10:40	10:40	10:10	12:20
4	Ego 1	09:15	09:20	09:50	10:40	10:00	10:00	09:05	11:20
5	Ibur	09:00	08:50						10:15
6	Eitzagaetxebarria	11:00	08:40	11:45	12:00	12:00	11:10	11:10	10:15
8	Bekoerreka erreka	11:30	09:35						
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin	10:00	10:10	10:55	11:40	11:00	10:50	10:20	12:40
10	Autobidearen irteera ohiaren pareko	09:30	09:50	10:15	10:55	10:30	10:05	09:20	11:50
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko	10:20	10:20	11:10	11:15	11:30	10:20	09:35	13:10
12	Lixibatuen-baltsa	12:45	11:40	13:00	14:10	13:00	12:25	12:00	13:50

- Martxoaren 13tik 16ra.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (03/13)	Ordua (03/14)	Ordua (03/15)	Ordua (03/16)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora				09:15
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	10:50	11:00	10:40	11:00

4	Ego 1	09:20	10:30	09:50	12:05
6	Eitzagaetxebarria	11:10	12:00	09:00	09:15
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	10:40	11:20	10:50	10:50
10	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2	10:00	10:40	10:10	11:30
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2	10:15	11:30	11:10	10:20
12	Lixibatuen-baltsa	11:15	12:45	11:50	13:00

- **2020ko martxoaren 17tik apirilaren 6ra.**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (03/17)	Ordua (03/19)	Ordua (03/23)	Ordua (03/26)	Ordua (03/30)	Ordua (04/02)	Ordua (04/06)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora			11:30				13:15
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	09:15	11:35	10:30	10:30	11:25	09:10	11:45
4	Ego 1	08:15	11:00	10:00	10:00	10:30	08:45	11:30
6	Eitzagaetxebarria	12:10	09:30	12:00	12:00	13:00	09:40	13:00
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	09:30		10:40		11:40		12:15
10	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2	08:30	11:10	10:10	09:40			
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2	08:55	11:50	11:00	11:20	12:00		12:30
12	Lixibatuen-baltsa	12:35	12:30	12:50	12:40	14:15	10:50	14:00
13	Areka perimetralak	11:00						
14	Lixibatuen 2 baltsa	11:35	10:00	12:15				

- **2020ko apirilaren 8tik apirilaren 30era.**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua 04/08	Ordua (04/14)	Ordua (04/16)	Ordua (04/19)	Ordua (04/23)	Ordua (04/27)	Ordua (04/30)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora		13:15				10:35	
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	09:20	12:00	11:30		10:45	9:30	12:30
4	Ego 1	09:05	11:15	11:15		10:30	9:10	12:00
6	Eitzagaetxebarria	09:50	12:30	12:00		11:50	10:50	13:15

9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik		12:15				9:45	
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2					11:15	10:15	13:00
12	Lixibatuen-baltsa	10:25	13:45	13:00				

- 2020ko maiatzaren 04tik maiatzaren 28ra.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (05/04)	Ordua (05/11)	Ordua (05/14)	Ordua (05/18)	Ordua (05/21)	Ordua (05/25)	Ordua (05/28)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	11:30	11:05		11:30		09:35	
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	10:30	10:40	08:50	10:10	08:45	08:40	11:30
4	Ego 1	9:30	9:30	08:35	9:45	08:30	08:30	10:30
6	Eitzagaetxebarria	11:50	11:20	09:30	11:50	09:20	09:45	11:45
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	10:50	10:50		10:30		08:55	
10	Autobiderako irteera ohia 1		9:55					
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2	10:00	10:10	09:05	11:00	08:55	09:10	11:00
14	Balsa lixiviados 2		11:35	09:45	12:30	09:35	09:55	

- 2020ko ekainaren 1tik 22ra.

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (06/01)	Ordua (06/04)	Ordua (06/08)	Ordua (06/11)	Ordua (06/15)	Ordua (06/18)	Ordua (06/22)
1	Aixola Erreka, zabortegitik ibaian gora	12:00		10:00		11:10		09:50
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	11:00	09:10	09:10	11:45	10:00	10:30	09:00
4	Ego 1	10:40	08:50	08:45	11:15	09:35	10:00	08:45
6	Eitzagaetxebarria	12:20	10:15	10:10	12:45	11:20	11:05	10:00
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik	11:10		09:20		10:10		09:05
14	2 Lixibatu-baltsa		10:30	10:30	12:30			

- **2020ko ekainaren 25etik uztailaren 20a**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (06/25)	Ordua (06/29)	Ordua (07/02)	Ordua (07/06)	Ordua (07/09)	Ordua (07/13)	Ordua (07/16)	Ordua (07/20)
1	Aixola Erreka, zabortegeitik ibaian gora		11:30		13:10		11:30		10:15
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	09:40	10:10	10:20	10:45	12:17	10:00	09:30	09:30
4	Ego 1	09:10	09:30	09:55	09:45	11:45	09:20	09:00	09:00
6	Eitzagaetxebarria	11:08	12:00	11:00	13:25	13:00	11:45	10:20	10:30
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik		10:40		11:00		10:25		09:40
14	2 Lixibatu-baltsa								

- **2020ko uztailaren 23tik abuztuaren 17ra**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (07/23)	Ordua (07/27)	Ordua (07/30)	Ordua (08/03)	Ordua (08/06)	Ordua (08/10)	Ordua (08/13)	Ordua (08/17)
1	Aixola Erreka, zabortegeitik ibaian gora		10:05		12:00		10:55		10:30
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	09:40	09:20	09:15	11:10	10:20	09:50	10:30	09:30
4	Ego 1	09:30	08:55	08:40	10:45	09:55	09:20	10:00	09:00
6	Eitzagaetxebarria	10:15	10:45	09:30	12:20	11:00	11:20	11:15	10:40
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik		09:30		11:20		10:00		09:40

- **2020ko abuztuaren 20tik, irailaren 7ra.**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	Ordua (08/20)	Ordua (08/24)	Ordua (08/27)	Ordua (08/31)	Ordua (09/03)	Ordua (09/07)
1	Aixola Erreka, zabortegeitik ibaian gora		11:15		10:40		13:20
3	Beko-Aixola aguas abajo vertedero	10:10	09:40	09:30	09:45	11:00	12:30
4	Ego 1	09:50	09:10	09:10	09:10	10:00	12:00
6	Eitzagaetxebarria	10:50	11:35	10:15	10:55	11:30	13:30
9	Ego ibaia, Aixolak bat egin aurretik		10:00		09:55		13:00

Kutsatzaileak ekortzeko sarea

Otsailaren 11tik, ondorengo laginetan substantzia kutsatzaileen karakterizazio sakona egin da, uretan a priori zabortegian aurreikusi gabeko konposatu toxiko edo arriskutsurik detektatzen ez dela ziurtatzeko.

- **Otsaila- apirila**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	02/11	02/17	02/21	02/26	03/02	03/06	03/11	03/17	03/26	04/06	04/20
2	Zabortegiko ibarbidearen draina	X	X	X	X							
3	Beko-Aixola zabortegitik ibaian behera	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6	Eitzagaetxebarria					X	X	X	X	X		
11	Autobidearen irteera ohiaren pareko draina 2							X				
12	Lixibatuen-baltsa					X	X			X	X	X

- **Maiatza-uztaila.**

Laginaren hartze-puntua	Laginaren identifikazioa	05/04	05/18	06/02	06/15	06/22	06/29	07/13	07/27	08/10	08/24	09/07
2	Zabortegiko ibarbidearen											
3	Beko-Aixola zabortegitik	X	X	X	X	X	X	X	X			
6	Eitzagaetxebarria											
11	Autobidearen irteera											
12	Lixibatuen-baltsa											

Otsailaren 13an laginketa bi hartze-puntu berrirekin indartu da:

- Seigarren puntu bat zehaztu da Eitzagaetxebarriako ibarbidean, zabortegiaren mendebaldean kokatuta, non euri urak, nahiz eta momentuz eskasak izan, eraginda izan daitezkeen.
- Zazpigarren puntua antzemandako isurketa puntu berri bati dagokio, otsailaren 13an bertan zehaztuta, "Ibarbidearen drainaren" den 2. puntuaren parean.

Otsailaren 20an, laginketa puntu berri bat gehitu da:

- 9. puntua Ego ibaiari dagokio Aixola errekarrekin bat egiten duen tokitik gora, eta ibaiaren ekarpenaren erreferentzia-kontrol gisa balioko du.

Otsailaren 21ean, lixibiatuaren isurketa (7. puntua) ibarbideko drainaren lixibiatuari (2. puntua) lotu zaio, eta laginketa beste puntu batera zabaldu da:

- 8. puntua Bekoerreka errekastoa da, Aixola errekarrekin bat egin aurretik, eta erreka horren ekarpenaren erreferentzia-kontrol gisa balioko du.

Otsailaren 27an laginketa beste puntu batera zabaldu da:

- 11. puntua autobideko irteera zaharreko drainatzean dago; bertan, Aixolarako ur-irteera bat hauteman da, lixibiatuak izan ditzakeena.

Otsailaren 28an laginketa bi puntu gehiagora zabaldu da:

- 3b puntua puntu berri bat da Aixolan, ibarbidearen draina isurtzen zuen puntuaren aurretik (gaur egun zisterna-kamioiaren bidez jasotzen da), beste lixibiatuak dagoela baztertu ahal izateko.
- 12. lagina lixibiatuak biltzeko putzuan hartzen da autobidearen ondoan, zaborteziaren lur-jausiaren eremuan: lixibiatu horren ezaugarriak zehaztea xede.

Martxoaren 5ean laginketa-puntu berri bat abiarazi da:

- 10. puntua autobideko irteera zaharreko drainatze berri bat da; bertan, Aixolarako ur-irteera bat hauteman da, lixibiatuak izan ditzakeena.

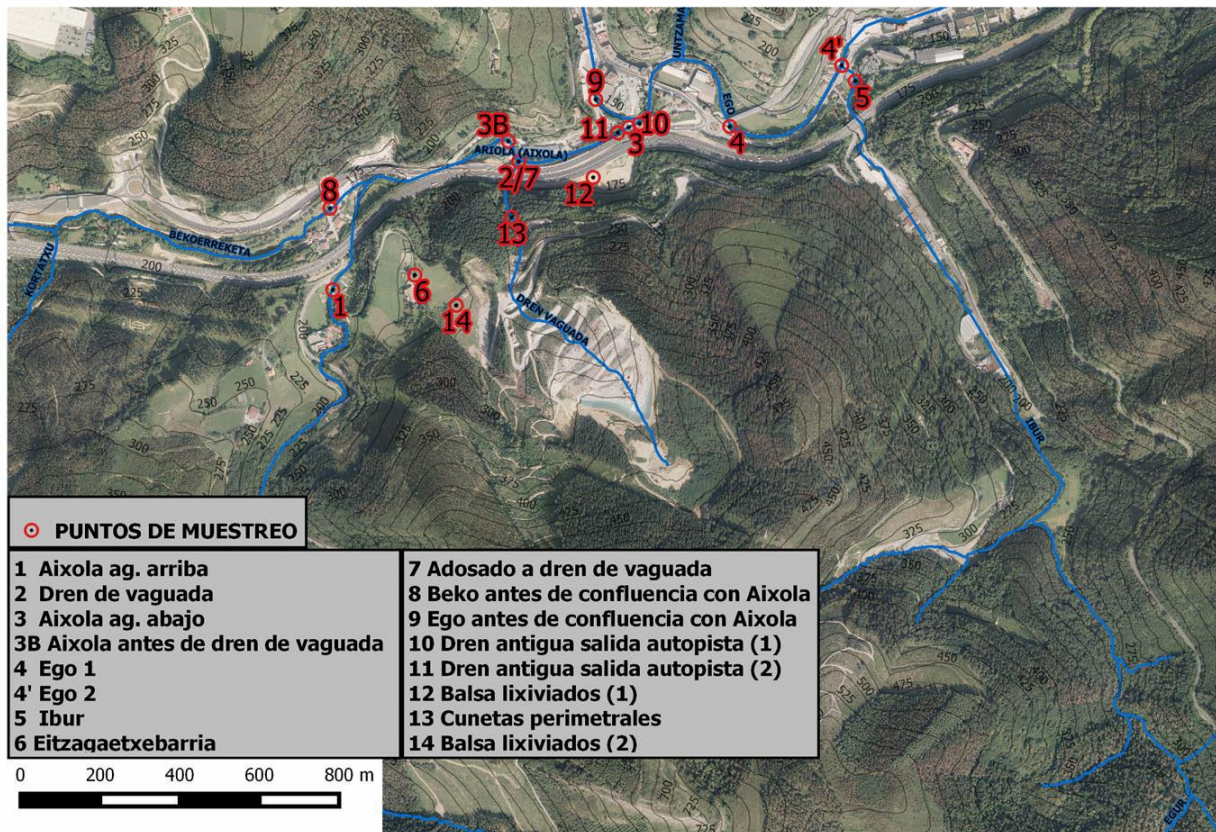
Martxoaren 6an, zaintza-plana eguneratu zen: azken laginketa-puntu berriak sartu ziren. Bestalde, plan horretatik kendu egiten dira zaintza-sare hori integratu duten puntuak (erreferentzia-kontrola izateko balio izan dute) eta egungo egoeran ez dute informazio gehigarri esanguratsurik ematen. Balizko etorkizuneko joera berriren bat izan ezean, honako puntu hauen jarraipena gelditzen da:

- 4 'puntua: Egon, Ibur errekatik behera
- 5. puntua: Ibur
- 8. puntua: Beko, Aixola errekarrekin bat egin aurretik

Martxoaren 17an, laginketa bi puntu gehiagora zabaldu da:

- 13. puntua areka perimetralak drainatzea da, lixibiatuak ez egoteko.
- 14. lagina Eitzagaetxebarria ibarbidean eraiki den lixibiatuak biltzeko putzuan hartzen da, lixibiatu horren ezaugarriak zehazteko.

1.2. HARTUTAKO LAGINEN HARTZE-PUNTUA

1.3. ETENGABEKO KONTROL-SAREA

Otsailaren 12an kontrol-estazio bat jarri da 3. kontrol-gunean (Aixola edo Beko erreka, Ego ibaiarekin bat egin aurretik) denbora errealean datuak lortzeko. Helburua da zabortegean jatorria izan dezaketen lixibiatuek uraren egoera fisiko-kimikoan eragindako aldaketak berehala identifikatzeko adierazleei jarraipena egitea, dagozkion kontrolak edo neurriak hartu ahal izateko.

Estazioak ur-mailaren sentsoareak, 25°-tan eroankortasuna eta temperatura neurtzen ditu (TDS edo Disolbatu-erikiko solidoak eta gazitasuna automatikoki kalkulatu).

Neurtze hori 10 minuturo egiten da, eta egunero 8: 30tan eta 15: 30tan eguneratzen dira zerbitzari informatikoetan, normaltasun-baldintzetan; alerta-kasuan, orduro.

2. Analisisien emaitzak

- **Laginketa puntualak.** Gaur egun, jarraipen planean zehazten diren parametroen emaitza bat dago gutxienez, bai ibarbide-drainean (lixibiatuak), bai ingurune hartzailean. Guztira 158 parametro aztertu dira:

Parametroak			
Oxigenoaren saturazioaren%	BENZO (a) pirenoa	Etilbentzenoa	PCB20
1,1,1-Trikloroetano-metilkloroformoa	BENZO (b) fluorantenoa	Fenolak	PCB28
1,1-Dikloroetano	BENZO (g, h, i) perilenoa	Fluorantenoa	PCB-35
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	BENZO (k) fluorantenoa	Fluoruroak	PCB52
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	Beta-HCHa	Fosforoa guztira	PCB-8
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	Bikarbonatoak	Gamma-HCH (Lindano)	Pentabromodifenileter (PBDE-100) edo 2,2', 4,4', 6-pentabromodifenil ETER
1,2,3,4,7,8-HxCDD	Desegindako kadmioa	Hepta-CDDak	Pentabromodifenileter (PBDE-153) edo 2,2', 4,4', 5,5'-hexabromodifenil ETER
1,2,3,4,7,8-HxCDF	Kadmioa guztira	Hepta-CDFak	Pentabromodifenileter (PBDE-154) edo 2,2', 4,4', 5,6'-hexabromodifenil ETER
1,2,3,6,7,8-HxCDD	Kaltzioa	Hexa-CDDak	Pentabromodifenileter (PBDE-47) edo 2,2', 4,4'-tetrabromodifenil ETER
1,2,3,6,7,8-HxCDF	Karbonatoak	Hexa-CDFak	Pentabromodifenileter (PBDE-99)
1,2,3,7,8,9-HxCDD	Emari puntuala	Hexaklorobentzenoa	Penta-CDDak
1,2,3,7,8,9-HxCDF	Zianatoak	Hexaklorobutadienoa	Penta-CDFak
1,2,3,7,8-PeCDD	Zianuro askeak	Hexakloroziklohexanoa (gutxieneko batukaria)	Ph
1,2,3,7,8-PeCDF	Zianuroak guztira	Burdina	Eremuko pH-a
1,2,3-Triklorobentzenoa	Hondar-kloro askea	Indeno (1,2,3-cd) pirenoa	Zilarra
1,2,4-Triklorobentzenoa	Klorobentzenoa	M+p-xilenoa	Berun disolbatua
1,2-Diklorobentzenoa = o-Diklorobentzenoa	Kloruroak	Magnesioa	Beruna guztira
1,2-Dikloroetanoa	Disolbatutako kobrea	Manganesoa	Potasioa
1,2-Dimetilbentzenoa (o-Xilenoa)	Kobrea guztira	Merkurioa	- Oktilfenola
1,3,5-Triklorobentzenoa	Koliforme fekalak	Metilbentzenoa (Tolueno)	Selenioa
1,3-Diklorobentzenoa = m-Diklorobentzenoa	Koliformeak guztira	Naftalenoa	Sodioa
1,4-diklorobentzenoa = p-Diklorobentzenoa	Kolorea	Disolbatutako nikela	Solido esekiak
2,3,4,6,7,8-HxCDF	Asbesto-zuntzen kontzentrazioa >10 mm	Nikela guztira	Solido sedimentagarriak
2,3,4,7,8-PeCDF	Asbestoen kontzentrazioa guztira	Nitratoa	Sulfatoak
2,3,7,8-TCDD	Eroankortasuna	Nitritoa	Sulfitoak

2,3,7,8-TCDF	Landa-eroankortasuna	Nitrogenoa guztira	Sulfuroa
4- (P-) nonilfenola	Kromo disolbatua	Nitrogeno totala Kjhedahl	Xilenosen batura (isomero orto, meta, para)
4-nonilfenol dietoxilatua	Kromoa guztira	Nonilfenola	Uraren tenperatura
4-nonilfenol monoetoxilatua	VI+ kromoa	ELGA	Tetra-CDDak
Olioak eta koipeak	OEB5, Oxigenoko eskaera biologikoa (5 egun)	ELGA	Tetra-CDFak
Alkalinitasuna	Delta-HCHa	Oktilfenol dietoxilatua	Tetrakloroetilenoa (perkloroetilenoa)
Alfa-HCHa	Detergenteak	Oktilfenol monoetoxilatua	Karbono tetrakloruroa
Aluminioa guztira	Di (2-etilhexil) ftalatoa (DEHP)	Ortofosfatoa	Toxikotasuna
Amoniakoa	Diklorobentzenoa (orto, meta eta para isomeroen batura)	Oxigeno disolbatua	Triklorobentzenoak (batukaria)
Amonioa	Diklorometanoa	Parafina kloratuak (kloroalkanoak (C10-C13))	Trikloroetilenoa
Antrazenoa	OEK, oxigeno-eskaera kimikoa	PCB101	Triklorometanoa (kloroformoa)
AOX- konposatu organohalogenatu adsorbiblikoak	Gogortasuna	PCB118	Uhertasuna
Artsenikoa	Epsilon-HCH	PCB138	Zinka
Barioa	Eztainua	PCB153	
Bentzenoa	Estreptokoko fekalak	PCB180	

- **Etengabeko kontrol-sarea**

Otsailaren 12tik, maila, eroankortasuna, tenperatura eta TDS-en (solido disolbatuak) datuak lortzen ari dira denbora errealeko kontrol-estazioaren bidez.

3. Analisi-emaitzen interpretazioa eta ondorioak

Lixibiatuei dagokienez:

- Ostegun bukaeran, otsailaren 20an, jarduera bat egin zen Aixola erreka lixibatuaren zati handi bat iristea saihesteko, eta otsailaren 25ean lixibiatuak jasotzeko ekintza hori indartzeko baltsa berri bat eraiki zen (12 puntuak).
- Zabortegiko lixibatuaren laginek, lixibiatuak biltzeko jarduketa hori gauzatu aurretik, amonioan, OEKn eta OEB₅ean baino ez zituzten eduki garrantzitsuak.
- Otsailaren 27tik aurrera, euri mardulagoekin batera, agertzen joan diren fluxu berriak lagintzen hasi dira, autobideko drainatzearekin lotutakoak eta Aixola erreka helden direnak (10. eta 11. puntuak). Ikus daitekeenez, 11 puntuak euri-ur arruntek duten ohiko kontzentrazioa baino maila handiagoak ditu amonio, OEB₅ eta OEKn, baina zabortegiko lixibiatuak dituen kontzentrazio askoz txikiagoetan, horrek punturen batean kutsatzen zela adierazten zuen. Autobide ondoko lixibiatuak biltzeko putzuaren iragazgaitasuna hobetzeko (12. puntuak) eta apirilaren 15ean eskualdeko saneamendurako lixibiatuen hoditeria birgaitzeko lanak egin ondoren, 11. puntuak jada ez da ikusten lixibiatuak eragindako kutsadura. Beraz, 10. eta 11. puntuak jada ez daude laginketa-planean, baina horien gaineko ikuskapena eta zaintza egiten jarraitzen da lixibiatuak detektatuz gero analisirako lagina hartzeko.
- 6. puntuak (Eitzagaetxebarria ibarra) lixibiatua detektatu ondoren, martxoaren 11n putzu berri bat eraiki zen (14 puntuak) lixibiatu horiek jatorrian atxiki ahal izateko eta ibarbidetik horretatik Aixolara hel ez zitezen. Egindako azken laginketetan lixibiatuak ez dagoen arren, puntu horretan laginketa eta zaintza mantendu egiten dira.
- Gaur egun, 158 parametroren emaitza analitikoak lortu dira, eta horietatik 69 ez dira detektatu, eskuragarri dauden teknologia aurreratuenekin ere ez direlako detekzio-mugara iristen.

Ingurune hartzailean lortutako datuei dagokienez:

- 3. puntuak (Aixola erreka zabortegitik behera, ez nahastu Aixolako urtegiarekin, ibaian oso gora baitago eta ez baitu inolaz ere zabortegiko isurketarik jasotzen) ez da kalitate-arau berririk gainditu aurreko egunetako txostenetan adierazitakoekin alderatuta, uztailearen 30ean amonioa izan ezik, eta abuztuaren 3an bentzo (a) pirenokoa. OEB₅ eta OEKren kalitate-arauaren azken gainditzeak apirilaren 6koak dira. Gainditze horiek autobideko drainatzean (11. puntuak) eta Eitzagaetxebarrin (6. puntuak) detektatutako lixibiatuen ekarpenetan dute balizko jatorria. Gaintzeko parametroek kalitate arauak betetzen dituzte
- Gainera, beste puntu batzuetan kalitate-arauak gainditu direla hauteman da, eta horien jatorria ez dago zabortegiarekin lotuta. Aurreko egunetako txostenetan adierazitako 9. eta 4. puntuetan (Ego ibaia) erregistratutako kalitate-arauaren gaintzeari dagokienez, 9. puntuak amonio-gaintzeari dagoen maiztasunaren 18tik abuztuaren 31ra egindako laginketetan. Eta 4. puntuak amonioa gaintzeari dagoen maiztasunaren 28tik abuztuaren 27ra. Martxoaren 16koak dira 4. puntuak erregistratutako OEK eta OEB₅ gaintzeari. 9. puntuak, OEB₅ muga azkenengoz gaintzeari egin den eguna uztailearen 20a da; eta OEKren azken gaintzeari uztailearen 13an.

Bestalde, fluorantenoaren gaintzeari berriak antzeman dira uztailearen 23ko laginketetan, 4. puntuak, eta abuztuaren 3ko laginketetan, 4. eta 9. puntuetan. Eta uztailearen 23tik abuztuaren 24ra, halaber, 5 gaintzeari erregistratu dira bentzo (a) pirenokoa, 4. puntuak, eta bat 9. puntuak.

- Ego-n erregistratu diren gaintzeari (abuztuaren 3ko bentzo (a) pirenokoa gaintzeari izan ezik) ez dute lotura zuzenik Aixola erreka helden diren, baizik eta Ermuako eta Mallabiako kolektore-sistemak oraindik jaso ez dituen hondakin-uretan dute jatorria. Zabortegia irristatu aurretik, ingurumen-kalitateko arauak sarritan gaintzeari dira Ego ibaian.

- Zaborteziaren lixibiatuak eragindako eragina, beraz, Aixola errekan baino ez da fokalizatzen, zaborteziatik Ego-rekin bat egiten duen lekuraino (330 metro, gutxi gorabehera), eta ez da aldaketa esanguratsurik ikusi Ego-ko kutsatzaile bereizgarrien kontzentrazioan.

Lixibiatuari eustea eta hustea:

Otsailaren 20ko gauean, 2. eta 7. puntuetatik datozen lixibiatuak atxikitze behin-behineko jarduketa baten bidez, eta ondoren, kamioi xurgatzaileen bidez saneamendu-sarera ebakutatuz, eskualdeko HUAN tratatzeko, **Aixola errekararen egindako isurketaren zati handi bat kentzea lortu da.**

Bestalde, otsailaren 25ean, lixibiatuak biltzeko baltsa bat eraiki zen autobidearen ondoko zaborteziako lur-jausiaren gunean (12 puntu), eta lixibiatua biltzen hasi ziren, eskualdeko HUAN tratatzeko.

Martxoaren 11n, lixibiatuak biltzeko beste putzu bat sortu zen zaborteziaren mendebaldean (14. puntu), aurrekoak bezala, eskualdeko HUAN tratatzeko.

Apirilaren 15ean amaitu da lixibiatuak saneamendu sistemara eramateko luizi-aurreko kolektorea birgaitzen, eta, beraz, zaborteziako lixibiatu ia guztiak kolektore horretatik saneamendu-sistemara bideratzen dira, jada, ponpaketa bidez, oraingoz. Grabitateak lixibiatuak bideratzea ahalbidetzeko hobekuntzak lantzen ari dira, eskualdeko saneamendura bideratzeko, otsailaren 6an zabortezia irristatu aurretik egiten ari ziren bezala.

Edateko uraren hornidurari dagokionez:

Interpretazio-akatsik egon ez dadin, jakinarazi nahi dugu Aixola errekastoko eta Ego ibaiko uraren kalitate-kontrolen helburua ez dela Gipuzkoako Ur Partzuergoak (Eibar eta Ermuaren kasuan) eta Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoak (Zaldibarko uraren kasuan) hornitutako sareko edateko uraren egoera aztertzea (txosten honetan monitorizatzen diren ibaietan jatorria ez dutena). Txorrotako edateko uraren osasun-bermea Eusko Jaurlaritzako Osasun Publikoak eta aipatutako erakundeek ezarritako kontrol zorrotzek monitorizatzen eta bermatzen dute. Bi erakunde kudeatzaileek hornitutako urek ez dute jatorria zaborteziaren ingurunean; oso bestelako jatorria dute, hortaz, luiziak eragindako lixibatuek ez dute edateko uretan erasanik.

4. Oharrak

Ekainaren 29ra arteko lagin-analisien datu guztiak argitaratu dira.

- https://www.uragentzia.euskadi.eus/contenidos/informacion/seguimiento_ultimos_informes/eu_def/adjuntos/20200630_RESULTADOS_AGUAS-VZALDIBAR.xlsx
- https://www.uragentzia.euskadi.eus/contenidos/informacion/seguimiento_ultimos_informes/eu_def/adjuntos/20200630_Nota-explicativa-archivo-analitic-agua-VZaldibar.EUS.pdf